



Intakeadvies NL GOV profile for CloudEvents verplichten aan de overheid

Vergadering:	Forum Standaardisatie 4 december 2024
Agendapunt:	3A
Documentnummer:	FS-20241204.3A
Aan:	Forum Standaardisatie
Van:	Stuurgroep Open Standaarden
Datum:	14 november 2024
Versie:	1.0
Bijlagen:	geen
Rechten:	CC0 publieke domeinverklaring

1 Samenvatting en advies

De Stuurgroep Open Standaarden adviseert het Forum Standaardisatie om [NL GOV profile for CloudEvents](#) in procedure te nemen voor opname op de 'Pas toe of leg uit'-lijst. Een uitgebreid expertonderzoek is aangewezen om de standaard te toetsen aan de criteria voor opname op de lijst open standaarden. Onderdeel van dit expertonderzoek is om te onderzoeken de standaard te verplichten aan de overheid (via 'Pas toe of leg uit'-verplichting) of aan te bevelen aan de overheid.

Overheidsorganisaties hebben een groeiende behoefte aan actuele informatie vanuit de basisregistraties. Maar die gegevens veranderen vaak en snel, bijvoorbeeld door verhuizingen of overlijden. NL GOV profile for CloudEvents beschrijft een aanpak voor het snel kunnen uitwisselen van informatie over dit soort gebeurtenissen tussen overheidsorganisaties.

Tijdens het intakegesprek heeft de indiener de wens uitgesproken om zijn organisatie (Logius, de beheerder van de standaard) in aanmerking te laten komen voor het predicaat 'uitstekend beheer' voor deze standaard en is vooruitgeblikt op de procedure.

In een expertbijeenkomst kan er extra aandacht zijn voor de volgende punten:

- Aandacht voor het formuleren van een functioneel toepassingsgebied

- Aandacht voor draagvlak en adoptie voor de standaard door overheidspartijen
- Aandacht voor overlap met StUF en Europese ontwikkelingen

In de rest van dit document wordt het advies nader onderbouwd. Hoofdstuk 2 geeft een korte uitleg van de standaard. Hoofdstuk 3 beschrijft het proces waarmee dit advies tot stand kwam, alsmede de vervolgstappen. Hoofdstuk 4 toetst in hoeverre de standaard voldoet aan de criteria om in behandeling genomen te worden door het Forum Standaardisatie. Hoofdstuk 5 verkent of er inhoudelijke belemmeringen bestaan die een positief expertadvies in de weg zouden kunnen staan.

Tot slot wordt er in hoofdstuk 6 een praktijkvoorbeeld gegeven dat Forum Standaardisatie kan gebruiken om de maatschappelijke waarde van de standaard te communiceren.

2 Korte beschrijving van de standaard

2.1 Over de standaard

NL GOV profile for CloudEvents wordt een 'notificatiestandaard' genoemd. Als overheidsorganisaties de standaard toepassen, kunnen ze computersystemen maken waarmee ze elkaar snel kunnen notificeren over gebeurtenissen. Zo weet bijvoorbeeld een gemeente direct dat een van hun inwoners verhuist.

Technisch gezien is de standaard een set Nederlandse afspraken over hoe de Nederlandse overheid gebruik kan maken van de internationale standaard [CloudEvents](#). Deze standaard beschrijft hoe informatie over een plaatsgevonden gebeurtenis gestandaardiseerd gerapporteerd en via API's uitgewisseld kan worden met gebruik van verschillende gegevensformaten, transportprotocollen en voorzieningen.

In het Nederlandse profiel NL GOV profile for CloudEvents staat meer informatie over bijvoorbeeld het gebruik van bepaalde attributen. Zo maakt de overheid gebruik van internationale standaardisatie en wordt deze aangevuld met afspraken die binnen de Nederlandse context nodig of wenselijk zijn.

Cloudevents is ontwikkeld door de [Serverless Working Group](#) van de [Cloud Native Computing Foundation](#).

2.2 Waarom is deze standaard belangrijk?

Overheidsorganisaties hebben een groeiende behoefte aan actuele informatie vanuit de basisregistraties. Maar die gegevens veranderen vaak en snel, bijvoorbeeld door verhuizingen of overlijden. Door NL GOV profile for CloudEvents toe te passen in hun computersystemen kunnen overheidsorganisaties elkaar snel berichten sturen om op elkaar op de hoogte stellen van dit soort gebeurtenissen.

De snelheid van het uitwisselen van informatie over gebeurtenissen door het gebruik van NL GOV profile for CloudEvents is niet het enige voordeel van het gebruik van deze standaard.

Informatie kan hierdoor ook centraal of bij de bron beheerd worden. Een kopie maken is dus niet meer nodig.

Afnemers zijn door de notificaties snel op de hoogte van relevante veranderingen en kunnen daarop gebeurtenisgedreven actie ondernemen. Organisaties werken makkelijker samen en wisselen effectiever informatie uit.

3 Betrokkenen en proces

Op 23 augustus 2024 heeft Logius de NL GOV profile for CloudEvents aangemeld voor plaatsing op de 'Pas toe of leg uit'-lijst.

Op 8 oktober 2024 heeft een intakegesprek plaatsgevonden met de indiener, procedurebegeleider InnoValor Advies en Bureau Forum Standaardisatie. In dit gesprek is onderzocht of NL GOV profile for CloudEvents voldoet aan de criteria om in procedure genomen te worden. Daarnaast is vooruitgeblikt op de procedure. Dit intakeadvies is tot stand gekomen op basis van de informatie in het aanmeldformulier en aanvullende informatie uit het intakegesprek.

4 Voldoet de standaard aan de criteria om in procedure genomen te worden?

NL GOV profile for CloudEvents voldoet aan alle [vier criteria](#) om in behandeling genomen te worden voor plaatsing op de 'Pas toe of leg uit'-lijst. Hoe de standaard is getoetst op de vier criteria wordt hieronder toegelicht in paragrafen 4.1-4.4.

4.1 Valt de standaard binnen de scope van Forum Standaardisatie?

Ja, de standaard valt binnen de scope van Forum Standaardisatie. NL GOV profile for CloudEvents is toepasbaar voor elektronische gegevensuitwisseling tussen (semi-)overheidsorganisaties en bedrijven en tussen (semi-)overheidsorganisaties onderling.

NL GOV profile for CloudEvents is bedoeld voor uitwisseling van gegevens tussen overheden. Uitwisseling met bedrijven is voornamelijk in scope wanneer een bedrijf als dienstverlener voor een overheid optreedt.

4.2 Heeft de standaard een toepassing die een enkele organisatie of sector overstijgt?

Ja, het beoogde functioneel toepassingsgebied en het organisatorisch werkingsgebied van NL GOV profile for CloudEvents overstijgt een enkele organisatie of sector. De standaard is bedoeld om breed gebruikt te worden voor registraties in kader van het Federatief Data Stelsel (FDS). Bij de Geologische Dienst Nederland (onderdeel van TNO) wordt de standaard al toegepast. Organisaties worden geattendeerd op wijzigingen in de Basisregistratie Ondergrond die voor hen interessant zijn. Op basis hiervan kunnen organisaties vervolgens

zelf actuele informatie ophalen (Data bij de Bron) en hun planning en besluitvorming hierop baseren.

4.3 Is de standaard al wettelijk verplicht?

Nee, NL GOV profile for CloudEvents is niet al wettelijk verplicht.

4.4 Draagt de standaard bij tot de oplossing van een bestaand probleem?

Ja, NL GOV profile for CloudEvents draagt bij aan de oplossing van een bestaand, relevant en welomschreven (interoperabiliteits)probleem en het voorkomen van leveranciersafhankelijkheid. Het gestandaardiseerd doorgeven van een wijziging in gegevens is nu nog geen breedgedragen gebruik. Er is weliswaar een koppelvlakspecificatie in gebruik voor de Digilevering dienst van Logius, maar deze heeft niet de status van een standaard en is niet in gebruik buiten Logius.

5 Is er zicht op een positief expertadvies?

Ja, er is zicht op een positief expertadvies. Het intakeonderzoek heeft geen inhoudelijke criteria gevonden die een positief expertadvies voor plaatsing van NL GOV profile for CloudEvents op de 'Pas toe of leg uit'-lijst in de weg zouden kunnen staan.

Wel zijn er enkele aandachtspunten voor verder onderzoek benoemd voor tijdens een expertbijeenkomst:

- Aandacht voor het formuleren van een functioneel toepassingsgebied;
- Aandacht voor draagvlak en adoptie voor de standaard door overheidspartijen;
- Aandacht voor overlap met StUF en Europese ontwikkelingen

Als het Forum Standaardisatie de standaard in procedure neemt, gaat een groep experts de standaard toetsen op de [vier inhoudelijke criteria](#) voor opname op de lijst. Het Forum Standaardisatie neemt geen standaarden in procedure waarvan bij de intake al vaststaat dat deze niet op een positief expertadvies kan rekenen. Daarom wordt in dit intakeadvies vooruitgeblikt op de vier inhoudelijke criteria. Dit wordt toegelicht in paragrafen 5.1-5.4.

5.1 Toegevoegde waarde

De NL GOV CloudEvents standaard heeft meerwaarde ten opzichte van andere standaarden met een (deels) overlappend functioneel toepassingsgebied.

Het voorstel voor het functioneel toepassingsgebied is als volgt gedefinieerd:

"Het uitwisselen van notificaties op wijzigingen in de basisregistraties en andere registraties binnen het Federatief Datastelsel."

Tijdens het expertonderzoek kan hier verder aandacht aan worden gegeven om de omschrijvingen te verduidelijken en te uniformeren op basis van de [ideaaltypische syntactische structuur](#), zoals Forum Standaardisatie deze hanteert.

De standaard geeft aan hoe een bericht vormgegeven moet worden en welke informatie opgenomen moet worden. Er is op dit moment geen andere standaard voor notificaties met de status 'Pas toe of leg uit' of aanbevolen. Voor authenticatie en autorisatie zijn aanvullende standaarden nodig. Voor bijvoorbeeld een webhook koppeling kunnen API-standaarden gebruikt worden.

Mogelijk is er overlap in functionaliteit met de StUF-standaard, die ook gebruikt wordt om informatie uit basisregistraties uit te wisselen. Deze standaard heeft echter geen specifieke semantiek voor events en notificeren. In EU-kader is er een ontwikkeling naar een potentiële standaard: Linked Data Events Streams (LDES). LDES is in ontwikkeling en heeft geen status als open beheerde standaard.

Kosten van implementatie zijn afhankelijk van de organisatie en moeilijk voor de overheid in het algemeen vast te stellen. Kwalitatieve voordelen zijn verbeterde gegevensuitwisseling tussen (bron)beheerders. De standaard CloudEvents zelf en het NL GOV profiel hierop kennen geen licentiekosten. Ook zijn er open source bibliotheken vrij beschikbaar om CloudEvents mee te ontwikkelen.

NL GOV profile for CloudEvents maakt gebeurtenisgedreven werken mogelijk. Dit biedt de volgende meerwaarde en impact:

- *Dienstverlening*: Signalen komen snel terecht op de juiste plaats. Dit biedt kansen om snel te reageren en klanten beter van dienst te zijn.
- *Effectiviteit*: Organisaties krijgen de beschikking over actuele gegevens en de context en kunnen op basis daarvan betere beslissingen nemen.
- *Inzicht*: Op basis van actuele informatie zijn real time analyses en voorspellingen mogelijk waarmee organisaties vroegtijdig maatregelen kunnen nemen.
- *Verwachting*: We leven in een samenleving waarin snel reageren de norm is. We verwachten dit gedrag daarom ook in toenemende mate van de overheid.

5.2 Open standaardisatieproces

NL GOV profile for CloudEvents kent een open standaardisatieproces. [Documentatie](#) en een [handreiking](#) zijn online kosteloos beschikbaar. Alle documentatie van Logius-standaarden is beschikbaar gemaakt volgens de Creative Commons Attribution 4.0 International Public License.

Logius is beheerder van de standaard en een uitvoeringsorganisatie van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Het ministerie financiert de opdracht.

Logius heeft gepubliceerd beleid met betrekking tot versiebeheer van de standaard. Deze is te raadplegen via <https://logiusstandaarden.github.io/API-Standaarden-Beheermodel>. Logius heeft actief stakeholders van (basis)registraties betrokken bij het Technisch Overleg zoals

Kadaster en TNO (voor toepassing van CloudEvents in de Basis Registratie Ondergrond (BRO)). Logius heeft ervaring met het beheer van diverse standaarden en kent het predicaat "uitstekend beheer" voor de standaard [Digikoppeling](#). NL GOV CloudEvents wordt volgens hetzelfde proces beheerd. Het beheerproces en de beheermodellen voor de standaarden komen grotendeels overeen.

De governance van alle door Logius beheerde standaarden is ingericht conform BOMOS. Voor het (template) beheermodel zie <https://logius-standaarden.github.io/Logius-Beheermodel/>. Hierin is ook de besluitvorming vastgelegd. CloudEvents is opgenomen in het beheermodel voor API gerelateerde standaarden, zie <https://logiusstandaarden.github.io/API-Standaarden-Beheermodel/>.

Logius organiseert vier keer per jaar een Technisch Overleg CloudEvents en sluit aan bij de tactisch/strategische overleggen van de GDI governance om wijzigingsvoorstellen te bespreken. Voor vaststelling van de 1.0-versie is een publieke consultatie gehouden. Voor minor versies wordt geen publieke consultatie gehouden. Logius accepteert ook buiten consultaties opmerkingen en wijzigingsverzoeken. De standaarden kunnen gezien worden als permanent in consultatie. Een belangstellende kan via mail of een wijzigingsverzoek opmerkingen of bezwaar maken tegen zowel de standaarden als tegen het beheerproces (door een wijzigingsvoorstel op een beheermodel in te dienen).

Logius beantwoordt vragen over de standaard en de implementatie. Deze kunnen ook aan het Technisch Overleg CloudEvents voorgelegd worden. Er wordt beperkt ondersteuning gegeven in de adoptie en de implementatie van de standaard. Logius werkt in dit geval zelf aan implementatie van de standaard. Als Logius een vraag niet kan beantwoorden, wordt deze voorgelegd aan het Technisch Overleg.

Het NL GOV-profiel is een profiel op een internationale standaard en specifiek ontworpen voor de praktijk bij de Nederlandse overheden. Eventuele tekortkomingen van het profiel kunnen als wijzigingsvoorstellen op het profiel worden ingediend.

5.3 Draagvlak

De standaard wordt aangemeld op initiatief van de stakeholders in het Technisch Overleg, waaronder Kadaster, Belastingdienst, Waarderingskamer, KVK en TNO. De standaard is initieel ontwikkeld door VNG Realisatie en wordt gebruikt binnen de BRO (Basisregistratie Ondergrond).

Aanmelding van deze standaard betreft de 1.0-versie. Er wordt daarom geen eerdere versie van de standaard binnen het organisatorische werkingsgebied door meerdere Nederlandse overheidsorganisaties gebruikt.

De standaard is bedoeld voor het uitwisselen van notificaties op wijzigingen in de basisregistraties en andere registraties binnen het Federatief Datastelsel. Het belang van de Nederlandse overheid is geborgd bij de ontwikkeling en het beheer van de standaard.

Er zijn handreikingen online beschikbaar waarin ook voorbeelden worden gegeven. Dit zijn echter geen volledige voorbeeldimplementaties. Er is geen testapplicatie die gebruikt kan worden om een implementatie te testen.

Met name de (bovenliggende) internationale CloudEvents-standaard wordt door verschillende leveranciers ondersteund (bijvoorbeeld Amazon EventBridge, Azure EventGrid, Google cloud Event Arc) zie voor een overzicht [CloudEvents](#)). Voor implementatie binnen de Nederlandse overheid (van het NL GOV profiel) is maatwerk nodig. Marktondersteuning in Nederland wordt geboden door leveranciers zoals PinkRoccade en Enable U.

5.4 Opname op de lijst bevordert adoptie

Logius verwacht dat opname van NL GOV profile for CloudEvents op de 'Pas toe of leg uit'-lijst de interoperabiliteit van overheidsinformatie bevordert. Logius zal door zelf NL GOV profile for CloudEvents in de eigen voorzieningen te gebruiken de adoptie stimuleren. Ook is de standaard voor het Federatief Data Stelsel (FDS) de beoogde standaard voor notificaties met betrekking tot de basisregistraties. Gezien het grote aantal organisaties en bedrijfsprocessen dat gebruik maakt van de basisregistraties zal dit automatisch leiden tot adoptie van de standaard. Omdat Notificeren werkt met een abonneringsdienst kan ook relatief eenvoudig het gebruik van de standaard worden bijgehouden en worden gerapporteerd voor de Monitor Open Standaarden. Ook in de vorm van kennisdeling en implementatieondersteuning zal adoptie gestimuleerd worden.

6 Praktijkvoorbeeld

TNO past de standaard toe bij het beheer van de BRO. Deelnemende organisaties worden geattendeerd op wijzigingen in de BRO die voor hen interessant zijn, waarbij zij vervolgens zelf actuele informatie kunnen ophalen (Data bij de Bron) en planning en besluitvorming erop kunnen baseren.

In het algemeen: NL GOV profile for CloudEvents maakt gebeurtenisgedreven werken mogelijk. Enkele voorbeelden van het belang van snel reageren dat deze standaard mogelijk maakt:

- Stel dat door een verandering het recht op een bepaalde regeling vervalt. Als dit (te) laat ontdekt wordt, moet de betrokkene mogelijk veel geld terugbetalen. De kans is reëel dat de betrokkene dit niet eenvoudig kan en hierdoor in de problemen komt. Door tijdig en klantgericht handelen kan dit voorkomen worden.
- Bij de geboorte van een kind neemt de GGD snel contact op voor de hiehprik. Bij uitzondering overlijdt de nieuwgeborene kort na de geboorte. In dat geval kan ongewenst contact voorkomen worden.
- Bij het overlijden van een persoon kan zorgvuldig omgegaan worden met communicatie over lopende zaken.
- Bij de inschrijving van een bedrijf worden SBI-codes ingevoerd. De omgevingsdienst kan contact opnemen als uit de codes blijkt dat vergunningen en controles noodzakelijk zijn.

- Een aanvraagproces heeft een wettelijke afhandelingstermijn van enkele weken en bestaat uit diverse stappen. Hoe sneller dit proces doorlopen kan worden, hoe groter de kans dat deze termijn ook daadwerkelijk gehaald wordt.